

Jaarplan 2024 en doorkijk t/m 2028

Ten behoeve van de Algemene Ledenvergadering van De Hollandsche Molen

Amsterdam, 3 februari 2024

Inhoud

Inhoud	2
Samenvatting	3
Missie en visie	4
Relevante trends en kern-SWOT	5
1. Draagvlakverbreding	7
2. Belangenbehartiging	12
3. Advies	17
4. Molenfonds	19
5. Eigen molens	20
6. Organisatie	22

Samenvatting

In 2024 bestaan we 101 jaar. Na een jaar vol feestelijkheden zal het weer een 'normaal' jaar zijn. Met Nationale Molendag, de Molenprijs, educatieve activiteiten, kennis en documentatie en internationale conferenties. Voor al die vrijwilligers in het molenveld blijven we ondersteuning bieden. Met advies op het gebied van veiligheid, verzekeren tot biotoop, met geld voor restauratie en groot onderhoud via het Molenfonds, met het afnemen van examens en nog veel meer.

We zijn ons bewust van de uitdagingen die er zijn. Voor restauratie en groot onderhoud is altijd geld nodig, zeker met de noodzaak om roeden te vervangen. Vrijwilligers zijn soms moeilijk te vinden; we blijven ons daarom inzetten de molen bekendheid te geven, draagvlak te organiseren en duidelijk te maken dat naast geld ook mensen nodig zijn. En natuurlijk baart de omgeving van de molen ons zorgen. De biotoop staat zwaar onder druk. We geven advies en ondersteuning aan al die lokale molenvrijwilligers om de windvang en watertoevoer aan de molens te waarborgen.

Inhoudelijk richten we ons op een volgende stap in het molenbeleid. De molen is meer dan riet en stenen. Het gaat ook om de omgeving van de molen, het erf, de schuur of maalderij, de plek van de molen waar die altijd heeft gestaan, het zicht op de molen, de verhalen, de waardering voor de molen (wat zich bijvoorbeeld uit in donateurs en vrijwilligers), het ambacht dat de molen in stand houdt en nog veel meer. Samen met het molenveld willen we de collectie molens in die volle breedte in kaart brengen en behouden.

Financieel zitten we in lastige jaren en dat leidt tot de noodzaak te focussen en het verlagen van de lasten en vergroten van de baten. Voor het jaar 2024 richten we ons zoveel mogelijk op de kernactiviteiten en doen we alleen lopende projecten waar al afspraken voor zijn. Financieel zijn de kaders strakker gesteld.

Dit Jaarplan 2024 is het vierde jaar van ons Meerjarenbeleidsplan 2021 – 2025. We blijven werken aan een breed draagvlak voor molens, aan een sterk molen- en erfgoednetwerk en aan een volledige financiële en duurzame dekking voor het in stand houden van molens. Tegelijkertijd is in dit plan een doorkijk opgenomen voor de komende jaren. Het Meerjarenbeleidsplan wordt zo omgezet in een voortschrijdend meerjarenplan. Zo kan ook eenvoudiger een koppeling worden gemaakt met de meerjarenbegroting.

De Algemene Ledenvergadering besluit op 3 februari 2024 over het Jaarplan 2024 en de bijbehorende begroting.

Missie en visie

Een missie definieert het bestaansrecht en identiteit van een organisatie. Door middel van je missie geef je aan wie je bent, wat je doet en wat je wilt bereiken. Met haar missie wil De Hollandsche Molen uitdrukken waardoor zij zich in de komende beleidsperiode laat leiden.

De missie van De Hollandsche Molen

De Hollandsche Molen zet zich in het hele land in voor het in stand houden van wind- en watermolens. De vereniging ziet molens als levende historische werktuigen die op vele manieren een wisselwerking hebben met de lokale gemeenschap. Molens zijn onderdeel van hun fysieke omgeving en vervullen daarin hun oorspronkelijke én nieuwe functies.

In een visie krijgt de missie handen en voeten.

De visie van De Hollandsche Molen

De Hollandsche Molen wil van iedereen, op een eigen manier, een molenliefhebber maken. Zo ontstaat een breed draagvlak voor molens en de voorwaarden deze in stand te houden. We dragen de oude en nieuwe betekenis van molens uit, in interactie met iedereen die een hart heeft voor molens.

De Hollandsche Molen behartigt de belangen van molens bij beslissers en beïnvloeders. Hiertoe werken we aan een sterk molen- en erfgoednetwerk. We zijn de koepel voor alle molenvrijwilligers, moleneigenaren en andere molenprofessionals en ondersteunen hen bij het in stand houden van molens in hun fysieke en maatschappelijke omgeving. Met een beperkt aantal eigen molens houdt de vereniging voeling met de praktijk van alledag.

De Hollandsche Molen zet zich samen met het molenveld in voor een volledige financiële en duurzame dekking voor het in stand houden van molens. Hiervoor is het Molenfonds opgezet. We werven bij particulieren, bedrijven, fondsen en overheden om de noodzakelijke activiteiten te financieren.

Relevante trends en kern-SWOT

Dit hoofdstuk bevat de meest relevante trends die van invloed zijn op het molenveld en een kern-SWOT met de belangrijkste kansen, bedreigingen, sterktes en zwaktes.

Trends

- De omgeving van de molen staat onder druk door bebouwing en bomen. De nieuwe Omgevingswet vraagt een actieve houding bij het opkomen voor de belangen van molens.
- De financiering van het molenbehoud is en blijft een uitdaging, zeker nu ook veel roeden vervangen moeten worden. Overheden willen bezuinigen of geven geen inflatiecorrectie, zodat steeds minder met een subsidie kan worden gedaan. Daarnaast moet steeds meer geld uit de samenleving komen, onder andere voor de benodigde cofinanciering.
- Mensen zetten zich minder snel in als vrijwilliger. De vergrijzing blijft eveneens doorgaan. Voor sommige vrijwilligersfuncties zijn moeilijk mensen te vinden. Het werk van vrijwilligers wordt ook complexer.
- Het behoud van het ambacht van molenaar, molenmaker maar ook touwslagers, smeden en meer, welke nodig zijn voor het in stand houden van de monumentale molens, staat onder druk. Aan de ene kant omdat het lastig is goede vakmensen te vinden, aan de andere kant omdat zowel lonen als bouwmaterialen steeds duurder worden (en de subsidies niet meegroeien).
- Erfgoed krijgt meer aandacht na de corona periode, dus ook de molen. Ook de immateriële kant van de molen, zoals de verhalen op en rond de molen, de geschiedenis en de ambachten die samenhangen met de molen.
- Het verdrag van FARO stimuleert om vrijwilligers te betrekken bij erfgoed. Dit verdrag benadrukt deze maatschappelijke en verbindende waarde van erfgoed en het belang van deelname door de samenleving (betrekken jongeren, multicultureel, diversiteit, mindervaliden, etc.).
- Het veiligheidsbewustzijn in de samenleving neemt toe. Dit heeft effect op het veiligheidsbewustzijn op de molen.
- De filantropische sector groeit: er gaat steeds meer geld in om. Goede doelen en ANBI's worden bovendien steeds professioneler. Ze strijden allemaal om de gunst van donateurs en willen dan ook goed zichtbaar zijn.
- Momenteel zijn er verschillende generaties, denk aan de Alpha (geboren na 2016), generatie Z (2001 - 2015), Y (1986 - 2000), Millennials (1971 - 1985), X (1956 - 1970) en de babyboomgeneratie (1945 - 1955). Iedere generatie heeft eigen kenmerken en waarden die van invloed zijn op hun communicatievoorkeuren. Dat betekent ook dat de diversiteit binnen de groep (potentiële) Molenvrienden toeneemt.
- In de samenleving gaan de digitale ontwikkelingen steeds sneller. Het molenveld gaat hier deels in mee. Aan de andere kant bestaat er een contrast met de traditionele en ambachtelijke aspecten van het molenveld.

Kern-SWOT

Kansen

- De molen is een nationaal icoon.
- Er is toenemende aandacht voor cultureel erfgoed.
- Poldermolens kunnen bijdragen aan het bemalen van polders.
- Ambachtelijke en lokale producten zijn populair.
- De komende jaren vindt de grootste vermogensoverdracht tussen generaties plaats in de geschiedenis, steeds meer erfenissen gaan naar goede doelen.

Bedreigingen

- Het is voor het publiek (te) vanzelfsprekend dat molens behouden worden.
- De financiële ondersteuning voor restauratie en onderhoud bij de overheid wordt relatief minder omdat vaak inflatiecorrectie ontbreekt.
- De komende tien jaar moeten de roeden van naar verwachting de helft van alle windmolens worden vervangen.
- Klimaatverandering, bodemdaling, wateroverlast en stormen kunnen veel schade aan molens veroorzaken.
- Mensen binden zich minder aan goede doelen (financieel of als vrijwilliger).
- Verdergaande verstedelijking en verslechtering van de molenbiotoop, zowel voor wind- en watermolens.
- Het behoud van het ambacht molenaar (ook de specialisaties zoals houtzagen, olie slaan, etc.) en de aanpalende ambachten zoals molenmakers, touwslagers, smeden, etc. staat onder druk omdat kennis verloren gaat (bedrijven verdwijnen).
- Het veiligheidsbewustzijn in het molenveld moet hoger om ongelukken met molenaars en bezoekers te voorkomen.

Sterktes

- We zijn de enige landelijke koepelorganisatie die opkomt voor molens.
- Binnen het molenveld heeft De Hollandsche Molen een goede naam.
- De Hollandsche Molen heeft veel deskundigheid.
- Er is een sterk netwerk binnen het molenveld. Het molenveld wil meepraten en meedenken.
- Het werk van De Hollandsche Molen versterkt de provinciale en lokale molenorganisaties. Dit kan nog beter (o.a. door het inzetten van molenconsulenten).
- Nationale Molendag is het grootste jaarlijkse molenevenement.
- De Hollandsche Molen weet belangrijke geldschieters duurzaam te verbinden, onder meer via het Molenfonds.

Zwaktes

- De naamsbekendheid van De Hollandsche Molen is laag.
- Het ledenbestand stagneert.
- De financiële positie van de organisatie is nog niet in balans.
- De organisatie is klein (weinig fte) en daardoor kwetsbaar.
- Er is (te) weinig expertise op het gebied van werving bij het publiek.

1. Draagvlakverbreding

Het cluster Communicatie en Marketing is verantwoordelijk voor projecten die gericht zijn op draagvlakverbreding bij het brede publiek. Naast de hieronder benoemde projecten beoogt De Hollandsche Molen ook proactief het publiek te bereiken. Hiertoe kiezen we een aantal thema's. De Hollandsche Molen wil ook meer aandacht geven aan haar activiteiten binnen het cluster Belangenbehartiging, Advies en Molenfonds. Voorts zet De Hollandsche Molen zich in om de baten voor de vereniging te verhogen en te diversifiëren om de doelstellingen te bereiken.

Project 1.1: Samen naar de molen

2024

'Samen naar de molen' is een driejarig project (2022-2024) waarin een aantal belangrijke activiteiten samenkomen. Het betreft de VriendenLoterij Nationale Molendag (11 en 12 mei 2024), de VriendenLoterij Molenprijs (de publieksprijs voor bijzondere molenprojecten van € 75.000) en de Molenmaatjes (met de MolenmaatjesKrant, molenbezoek en de MolenKick). Samen met Het Begint met Taal laten we bovendien nieuwkomers kennismaken met molens via hun taalcoaches. Ten opzichte van 2023 – het jubileumjaar – worden de activiteiten conform het plan soberder uitgevoerd.

2025-2028

Vanaf 2025 gaan we verder met Nationale Molendag en de Molenprijs (mits onze aanvraag door de VriendenLoterij wordt gehonoreerd). We zetten in op samenwerking met andere erfgoedorganisaties, zoals Nederland Monumentenland en BOEi. Zo willen we het gehele molenseizoen aandacht voor de molen genereren en organiseren we activiteiten voor de jeugd. Ook zetten we de molen in een breder perspectief zodat de bezoeker ook leert over veel meer aspecten van de molen zoals gereedschappen, machinerie, zichtlijnen, molennerven, verhalen etc.

Project 1.3: Publieksbereik Algemeen

2024

Dit project betreft zowel de proactieve kant van onze communicatie als de faciliterende kant. De Hollandsche Molen kiest een aantal thema's (bijvoorbeeld veiligheid op de molen, biotoop, financiering, molens en klimaatverandering) om proactief te communiceren. Het doel is ook om de naamsbekendheid van De Hollandsche Molen te vergroten en te laten zien wat onze impact op de Nederlandse samenleving is.

Denk bij de faciliterende kant aan een actuele website, CRM, sociale media en de digitale nieuwsbrieven. Belangrijke uitdaging is om zoveel mogelijk van onze huidige volgers te 'verleiden' om Molenvriend te worden. Deze nieuwe vrienden moeten ook

goed worden verwerkt binnen onze digitale systemen. Deze systemen worden kostenefficiënter ingericht.

2025-2028

Het doel is om meer mensen aan De Hollandsche Molen en molens te binden. Daarvoor worden verschillende kanalen ingezet en uiteenlopende facetten van de molen voor het voetlicht gebracht. Daarnaast gaan we aan de slag om werkbare ondersteunende systemen te vinden die efficiënt zijn en zo min mogelijk kosten.

Project 8.1 (vh 1.4) Werving Algemeen

2024

Draagvlak voor molens in het algemeen en De Hollandsche Molen in het bijzonder is van groot belang. Op diverse manieren werken we aan meer leden, donateurs en andere contacten. We hebben een aantal producten die kunnen worden ingezet voor de werving van nieuwe Molenvrienden.

- Online fiets en wandelboekje
- Blad Molens
- Educatief pakket
- Boek Molens – altijd in beweging
- Boek Van werktuig tot wereldmerk – 100 jaar molenbehoud
- Molenpostzegels

We publiceren een QR-code op al onze materialen en op bordjes bij onze eigen molens om mensen te verleiden Molenvriend te worden. Met provinciale en lokale molenorganisaties bespreken we op welke manier we samen kunnen zorgen dat meer mensen zich binden aan molens en of het mogelijk is de leden en donateurs van andere molenorganisaties mee te tellen als Molenliefhebber om het brede draagvlak voor molens aan te tonen.

Ook kijken we welke particuliere fondsen (of bedrijven) De Hollandsche Molen meerjarig willen ondersteunen en vertalen dit naar drie typen partnerschappen die ook op onze website staan vermeld. In 2024 onderzoeken we welke wervingskansen er in het buitenland zijn.

Waar we in ons jubileumjaar ons vooral richtten op het werven van Molenliefhebbers en Molenvrienden, komt nu meer de nadruk te liggen op het werven van fondsen en nalatenschappen. Molenliefhebbers zijn mensen van wie we de contactgegevens in ons CRM-systeem hebben staan, bijvoorbeeld voor toezending van onze nieuwsbrief. Zij blijven uiteraard welkom om het draagvlak voor molens zichtbaar te maken. Molenvrienden en Boezemvrienden hebben ook een financiële relatie met onze vereniging door hun lidmaatschap. Deze relatie willen we versterken door bijvoorbeeld meer incassomachtigingen, periodieke schenkingen of een hoger donatiebedrag.

2025-2028

We zetten in op het werven van Molenliefhebbers, Molenvrienden en Boezemvrienden en het versterken van de relatie met hen. Het doel is om draagvlak te verwerven en een stabiele bron van inkomsten te genereren. Ook kijken we meer naar giften uit het buitenland. Hier liggen mogelijk kansen voor grote gevers.

Project 8.2 (vh 1.5) Werving Nalatenschappen

2024

We beogen meer mensen te laten kiezen voor een nalatenschap aan De Hollandsche Molen. Vorig jaar (in 2023) hebben we een strategie ontwikkeld om meer nalatenschappen binnen te krijgen. Deze gaan we in 2024 verder uitwerken en uitvoeren.

2025-2028

We beogen een activiteit die we ieder jaar herhalen om zo de mogelijkheid na te laten aan De Hollandsche Molen meer bekendheid te geven. Vanaf 2025 kijken we of we nalatenschappen ook vanuit het buitenland kunnen werven.

Project 1.6 Blad Molens

2024

Het blad Molens is er voor leden. We maken drie edities per jaar en willen het kwaliteitsniveau zoals bij de vernieuwing ingezet handhaven. Ook verspreiden we het blad Molens via distributiepunten van collega molenorganisaties (molens, musea, etc.).

2025-2028

Jaarlijks willen we de oplage en verspreiding van het blad Molens vergroten. We gaan bovendien na of het blad ook van toegevoegde waarde kan zijn voor lokale molenorganisaties.

Project 1.7 Ieder kind

2024

De activiteiten voor kinderen op de basisschool worden zoveel mogelijk ondergebracht bij de Molenmaatjes (project 1.1).

2025-2028

Voor jeugd (8-14 jaar) met grote interesse voor molens werken we aan het project Speelmolens. Dit zijn kleine molens die door de jeugd zelf gebouwd en

onderhouden kunnen worden. Uiteraard kunnen ze de molentjes zelfstandig laten draaien.

Om jongeren vanaf 14 jaar enthousiast te maken voor molens werken we samen met Ambacht en de Molenjongeren.

Project 1.8 Winkel

2024

Onze webwinkel is gestopt. Een beperkt aantal artikelen (zoals het boek Molens – Altijd in Beweging, het Jubileumboek en enkele kinderboeken) zijn nog te koop via onze website of via een extern verkoopkanaal. Voor deze producten worden acties opgezet om de verkoop te bevorderen. Ook verkopen we artikelen voor de molen zelf, zoals de blauwe wimpel.

2025-2028

Het ingezette beleid wordt voortgezet. De verkoop van artikelen blijft zeer beperkt in omvang.

Project 1.12 Molendocumentatie

2024

De Hollandsche Molen wil de kennis over molens toegankelijker maken. We werken hiervoor samen met de Stichting Molendocumentatie (SMD). Zij heeft als voornaamste taak het in goede, geordende en toegankelijke staat beheren en bewaren van de archieven, verzamelingen en collecties van De Hollandsche Molen. Naast een fysiek archief is het archief deels gedigitaliseerd. We willen het digitale archief samen met de SMD verbeteren en toegankelijk maken via de website molens.nl. We zetten ons in om kennis over molens te verspreiden.

2025-2028

We willen toegroeien naar een professioneel werkend kennis- en documentatiecentrum waar plek (en budget) is voor vrijwilligers en betaalde expertise en activiteiten. Hierbij richten we ons op het in stand houden van documentaties over molens en het bevorderen van de kennis van molens. Om dit te kunnen bereiken is financiering nodig.

Project 1.13 Iconen

2024

Met het project Moleniconen wil De Hollandsche Molen via mondelinge geschiedschrijving essentiële kennis en ervaringen vastleggen. Dit doen we door

personen te interviewen die zich in de periode na 1945 op verschillende wijzen hebben ingezet of nog inzetten voor molens en het molenbehoud. Voor de iconen zoeken we, vooral met audio, via nieuwe kanalen, publiciteit (podcastkanalen). Eind 2024 staan er 15 iconen online.

2025-2028

Dit project loopt tot en met 2027. Het doel is dan in totaal 25 verhalen over de moleniconen te hebben gepubliceerd op molens.nl.

Project 1.15 International Network - UNESCO

2024

De Hollandsche Molen zet zich in voor het internationale werkveld. We bouwen aan een wereldwijd netwerk, organiseren samen met andere landen online conferenties over diverse onderwerpen en publiceren een kennisplatform met allerlei informatie over het ambacht van molenaar.

2025-2028

De Hollandsche Molen is een van de grootste molenorganisaties ter wereld. We zien het als onze verantwoordelijkheid onze kennis te delen (en hierbij zelf ook te leren). We blijven ons inzetten om molenorganisaties in het buitenland te versterken en ook daar het ambacht van molenaar te behouden.

Project 1.16 International Via Molina

2024

Door de publicatie van molenroutes wil De Hollandsche Molen samen met haar partners een Europees publiek bereiken en verleiden tot een molenbezoek. Tevens willen de partners (Duitsland, Denemarken en binnenkort België, Frankrijk, Oostenrijk en meer) kennis uitwisselen. Het project is vanwege corona en ziekte stilgevallen. De partners willen ermee doorgaan en we rekenen dus ook op hun inzet en financiële bijdrage.

2025-2028

Met de molenroutes in de verschillende Europese landen geven we publiciteit om zo publiek te betrekken bij molens, ook in het buitenland.

2. Belangenbehartiging

Het cluster Belangenbehartiging zet zich in om de instandhouding van wind- en watermolens te bevorderen. Dit doen we door lobby, onderzoek (roeden en collectie), het bevorderen van de veiligheid op molens en het versterken van het molennetwerk. Tevens nemen we examens af van molenaars die hun opleiding hebben gevolgd bij Het Gilde van Molenaars.

De Hollandsche Molen wil het molennetwerk én de molenliefhebber meer laten weten wat we doen op dit vlak en zal hier meer over communiceren.

Project 2.1 Lobby

2024

Aandacht voor molens bij (landelijke) beslissers is belangrijk zodat subsidies en wet- en regelgeving zo gunstig mogelijk zijn. Hiertoe onderneemt De Hollandsche Molen diverse activiteiten, van brieven schrijven tot overleggen, individueel en in samenwerkingsverbanden. Belangrijk hierbij is dat de financiële ondersteuning voldoende is om de instandhouding van molens te kunnen uitvoeren.

Samen met de provinciale molenorganisaties richten we ons op de provinciale beslissers. Per provincie is hier een andere focus en wijze van samenwerken, afhankelijk van de behoefte.

Waterschappen zijn eveneens van invloed op het molenbehoud, zowel wat betreft water- als windmolens. Het bewustzijn hieromtrent moet groter worden. De Hollandsche Molen start met een inventarisatie om vervolgens haar activiteiten te bepalen. Het behoud van watermolens kent een eigen dynamiek. Samen met de molenorganisaties die hiermee bezig zijn, maken we een analyse om de problematiek in kaart te brengen en een strategie te ontwikkelen.

De Hollandsche Molen is lid van het bestuur van de Federatie Instandhouding Monumenten (FIM) en zet zich zo in voor het gehele erfgoedveld. Via de FIM kan ook invloed worden uitgeoefend voor een goed molenbehoud. Het onderhouden van de contacten met de verschillende belanghebbenden en beslissers is van groot belang.

2025-2028

We blijven ons inzetten voor een goede context om molens in stand te houden. Ook onderzoeken we of het beschermingsregime van molens kan worden versterkt (mogelijkheden zijn beschermd stad-of dorpsgezicht, UNESCO-lijst, maatschappelijke kosten-batenanalyse voor de gehele collectie molens).

We evalueren het rapport Molentoeekomst en kijken of doelen zijn bereikt en welke consequenties dit heeft voor ons huidige beleid.

Project 2.2 Roeden

2024

We blijven na ons onderzoek in 2022 onder andere de provincies volgen of zij voldoende budget beschikbaar stellen om roeden te vervangen. We houden bij welke roeden vervangen worden of zijn goedgekeurd en weten dus hoeveel roeden nog vervangen moeten worden.

In het molenveld werken we aan een 'roeden-bewustzijn' en een verbeterde controle op roeden. Hier kan een technisch dossier van meerwaarde zijn, evenals een checklist bij het bestellen van een nieuwe roede. Ook kan een procesrichtlijn voor roedenmakers een verbetering zijn.

We onderzoeken en analyseren hoe roedenvervangingen tot nu toe gefinancierd worden en stellen eventueel onze wervingsstrategie voor voldoende geld bij.

2025-2028

Het vervangen van roeden blijft op onze agenda totdat dit overal goed geregeld is.

Project 2.3 Collectie-onderzoek

2024

De basis voor het project Collecties is vorig jaar gelegd. Nu is het zaak om in de molendatabase.nl extra velden op te nemen om de aanvullende gegevens omtrent molens in te vullen. We gaan het molenveld stimuleren gegevens aan te leveren. In het najaar 2023 en begin 2024 testen we samen met Erfgoedpartners Groningen hoe het ophalen van gegevens kan worden opgezet (zij doen ervaring op met het project Ken je Molen). Die methodiek kunnen we daarna mogelijk overnemen om gegevens op te halen in het molenveld. We leggen de relatie met de al bestaande molenpaspoorten.

Op basis van de collectiegegevens kunnen we analyses maken en bepalen we richtingen voor ons beleid.

2025-2028

We streven er naar om in 2025 de gegevens in de molendatabase zoveel mogelijk compleet te hebben. Uiteraard blijft het continue aandacht vergen om de gegevens up-to-date te houden. Op langere termijn kunnen de gegevens de basis zijn voor wetenschappelijk onderzoek. Het sluit aan bij de gewenste professionalisering van ons kennis- en documentatiecentrum.

Project 2.4 Veiligheid op en om molens

2024

Het thema Veiligheid is en blijft van groot belang. Met de conclusies van de evaluatie van vorig jaar kijken we of de werkwijze kan worden verbeterd. Het doel is

dat de Werkgroep Veiligheid, het OndersteuningsTeam Calamiteiten en de Veiligheidscoaches nog beter samenwerken, liefst in opdracht van Het Gilde van Molenaars, het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde, het Gild Fryske Mounders en De Hollandsche Molen met het doel de veiligheid op en rond molens te vergroten. Ook werken we toe naar een groter veiligheidsbewustzijn in het molenveld, bijvoorbeeld met de introductie van een technisch molendossier of 'APK Molens'.

2025-2028

Het vergroten van het veiligheidsbewustzijn is van het grootste belang waar De Hollandsche Molen zich samen met de andere molenorganisaties voor blijft inzetten.

Project 2.5 Molenconsulenten – netwerk versterken

2024

De Hollandsche Molen stimuleert een actief provinciaal netwerk. In steeds meer provincies heeft dit vorm gekregen. De Hollandsche Molen wil met de adviseurs, consulenten of de vrijwilligers in goed contact staan en hen ondersteunen in hun werk en van kennis voorzien, maar ook om zelf gevoed te worden over de situatie in hun provincie. De vorm van de ondersteuning is maatwerk. Het zou mooi zijn als De Hollandsche Molen provinciale molenorganisaties ook deels financieel kan ondersteunen om een consulent (of andere variant) in te schakelen? .

Met gemeenten of particulieren die eigenaar zijn van een molen willen we de relatie versterken.

2025-2028

De contacten met de provinciale molenorganisaties zijn van groot belang voor succesvolle belangenbehartiging en blijft prioriteit houden.

Project 2.6 Erfgoed Deal

2024

De Erfgoed Deal is een samenwerkingsverband tussen de rijksoverheid, gemeenten, provincies en maatschappelijke organisaties die actief zijn in de ruimtelijke ordening en erfgoedzorg. De Hollandsche Molen faciliteert het programmabureau middels de aanstelling van een consulent.

2025-2028

Het project loopt tot en met 2025.

Project 2.7 Molencontactdag – netwerk versterken

2024

De Molencontactdag is een jaarlijkse bijeenkomst voor alle betrokkenen bij het molenbehoud. Persoonlijk contact is van groot belang. Deze contactdag breiden we uit met online contactmomenten, indien hier aanleiding toe is. Om onze contacten in het land te versterken zijn we minimaal aanwezig bij 11 provinciale bijeenkomsten.

2025-2028

De Molencontactdagen zijn belangrijke momenten om elkaar te ontmoeten en kennis uit te wisselen en blijven onderdeel om met het netwerk in contact te blijven. We kijken of de deelname aan de Molencontactdag(en) kan groeien en geven meer bekendheid aan deze bijeenkomst(en).

Project 2.8 Molenadviesraad – netwerk versterken

2024

De Molenadviesraad is een statutair vastgelegd adviesorgaan van de vereniging. De leden komen tweemaal per jaar samen en kunnen gevraagd en ongevraagd advies geven over het beleid. Het is bij uitstek het forum om de lobby activiteiten te bespreken, de behoeftes van het molenveld te leren kennen en ons werk hierop af te stemmen. Thema's als verzekeren, veiligheid en financiën staan zeker op de agenda.

Vanaf 2024 kent de Molenadviesraad een voorzitter uit hun midden (waar voorheen de voorzitter van De Hollandsche Molen de vergadering voorzat) en worden zoveel mogelijk naast de provinciale molenorganisaties ook de consultants uitgenodigd.

2025-2028

De Molenadviesraad blijft een belangrijk orgaan van De Hollandsche Molen. De Molenadviesraad ontwikkelt zich steeds meer tot een onafhankelijke raad die het bestuur van de vereniging adviseert, gevraagd en ongevraagd, over het gevoerde beleid.

Project 2.9 Examens

2024

De examencommissie van De Hollandsche Molen neemt de examens af van de aspirant molenaars die hun opleiding bij Het Gilde van Molenaars hebben gevolgd. De examencommissie wordt vanuit het landelijk bureau administratief ondersteund. Samen met Het Gilde van Molenaars kijken we of de opleiding didactisch verbeterd kan worden en we hier financiering voor kunnen vinden. De test om 4 maal per jaar te examineren is afgerond en de conclusie is dat we weer terug gaan naar 2 maal per jaar, omdat de examencommissie in de praktische uitvoering tegen diverse

problemen aanloopt en de hogere frequentie voor de molenaar in opleiding te weinig toevoegt. Wel zorgen De Hollandsche Molen en Het Gilde van Molenaars dat de tijd tussen proefexamen en examen maximaal 3 maanden is.

We kijken of we kunnen ondersteunen om de Gilde-opleiding didactisch te verbeteren. Op die manier willen we het aantal geslaagden per jaar verhogen en de instroom, doorstroom en uitstroom beïnvloeden. Het verbeteren van de opleiding kan alleen met steun van Het Gilde van Molenaars en als er geld voor is.

Om het afnemen van examens kostendekkend te maken, wordt het bedrag om aan het examen deel te kunnen nemen verhoogd van € 100,- naar € 125,-.

2025-2028

De Hollandsche Molen blijft middels de examencommissie examens afnemen van mensen die de opleiding bij Het Gilde van Molenaars hebben gevolgd.

3. Advies

Het cluster Advies beantwoordt vragen uit het veld ten behoeve van de instandhouding van molens. Dit kunnen vragen zijn over een veelheid aan onderwerpen. Een advies kan de vorm hebben van een telefonisch advies tot een uitgebreid rapport.

De Hollandsche Molen onderzoekt de mogelijkheid om als een advies meer dan een dagdeel per maand kost, deze service aan molenorganisaties niet meer gratis te verstrekken en een offerte uit te brengen. Een uitzondering wordt gemaakt indien de werkzaamheden van groot belang zijn voor het algehele molenbehoud. Dit betreft maatwerk.

Project 3.1 Advies algemeen

2024

De Hollandsche Molen is een kennisinstituut op het gebied van landelijk beleid inzake molens (instandhouding, veiligheid, etc.). We geven advies aan iedereen die ons benadert over molen gerelateerde zaken. Ons doel is om kundig en ter zake vragen te beantwoorden.

2025-2028

Als kennisinstituut willen we voldoende kennis in huis hebben of deze kunnen verzamelen om de vraagstukken uit het molenveld te kunnen beantwoorden.

Project 3.2 Advies biotoop

2024

De molenbiotoop staat steeds meer onder druk. De Hollandsche Molen probeert zoveel mogelijk moleneigenaren en molenaars bij te staan in de procedures. We richten ons op de belangenbehartiging. We zijn hier uitvoerend bij de zaken met een hoog profiel en ondersteunend bij reguliere zaken zodat de vrijwilligers in het veld op basis van de standaard teksten en instructies op onze website, zelf procedures kunnen voeren. Om de vrijwilligers in het veld verder te ondersteunen werken we aan een netwerk van adviseurs die (soms tegen betaling) ingeschakeld kunnen worden. Denk aan zelfstandige adviseurs, de biotoop adviseur van Het Gilde van Molenaars of het Heemschut netwerk. Ook zorgen we ervoor dat we het molennetwerk, waar van toepassing, trainen. Van belang is dat eigenaren en molenaars gemeenten al betrekken bij de molen voordat er bouwplannen ontstaan. Ook zetten we ons in voor de watermolenbiotoop door deelname aan de werkgroep Watermolens en het project Watermolenlandschappen (Erfgoed Deal-project). Een vertegenwoordiger van De Hollandsche Molen zit in deze werkgroep en heeft contact met de projectgroep. In 2024 analyseren we de problematiek onder andere met de betrokken provinciale molenorganisaties en gaat De Hollandsche Molen

haar rol omtrent de belangenbehartiging voor watermolens scherper beschrijven. Zo krijgen we onze visie en doelen scherp.

Vragen over de Omgevingswet vallen vanaf dit jaar onder het reguliere biotoopwerk. We zien dat de Omgevingswet nog steeds uitgaat van het beoordelen van één plan en geen rekening houdt met de opstapeling (cumulatie) van plannen (en dus de windhinder) door de jaren heen. Een integrale visie is nodig op wat een gemeente/provincie wil met een molen en hoe de molenbiotoop in bestemmingsplannen opgenomen moet worden. We zetten ons in (samen met de molenorganisaties) om dat te bewerkstelligen.

2025-2028

De biotoop rond wind- en watermolens is een van de grootste bedreigingen voor het werktuig. Daarom heeft het behoud van de molenbiotoop ook de komende jaren de grootste prioriteit voor De Hollandsche Molen.

4. Molenfonds

De Hollandsche Molen zet zich met het Molenfonds in voor een volledige financiële en duurzame dekking voor het in stand houden van molens. We zetten ons continu in om met name de fondsen voor Restauratie en Groot Onderhoud en Educatie te laten groeien. Hierin is de financiering van de benodigde roedenvervangingen belangrijk.

2024

De diverse fondsen binnen het Molenfonds willen we op peil houden (met uitzondering van Ornstein) en deze weer vullen indien zij leeg raken.

We willen daarnaast het aantal fondsen binnen het Molenfonds uitbreiden met:

- Stimuleringsfonds Molenmakerleerlingen
- Stimuleringsfonds molenopenstellingen/draaien met molens
- Snoeifonds
- Stimuleringsfonds Provinciale Molenconsulenten

Het Molenfonds bestaat uit:

- Molenfonds Groot Onderhoud OCW
- Molenfonds Restauratie GvB
- Molenfonds Restauratie VL
- Molenfonds Educatie KAM
- Molenfonds VTSS
- Molenfonds Ornstein
- Molenfonds Stokhuyzen
- Molenfonds Jongeren
- Molenfonds crowdfunding
- Wijnandts Luijten Fonds
- Geormerkt werven
- Molenfonds Groot Onderhoud Cultuurfonds

Om deze fondsen te vullen, praten we met overheden (landelijk, provinciaal, waterschappen), particuliere fondsen en donateurs.

2025-2028

Het Molenfonds is een belangrijk onderdeel van De Hollandsche Molen. We blijven ons inzetten om het fonds zoveel mogelijk te vullen teneinde de financiering van restauratie en groot onderhoud, educatie te kunnen dekken om zo molens in stand te houden.

5. Eigen molens

De Hollandsche Molen heeft zeven molens in bezit die verspreid over het land staan.

2024

De Hollandsche Molen wil in 2024 minimaal twee molens overdragen aan een andere eigenaar. Verder zorgen we dat al onze molens er goed bijstaan en de vrijwilligers ter plaatse zich betrokken voelen. Bij al onze molens komt een bordje met QR-code om financieel bij te dragen aan De Hollandsche Molen.

De Roos, Delft

De Roos krijgt regulier onderhoud, het plaatsen van een transportsysteem voor graan en er zijn werkzaamheden aan het metselwerk. Met de lokale stichting bespreken we de mogelijkheid om bij te dragen in de kosten.

Zuidpolder, Edam

Bij de Molen van de Zuidpolder in Edam staat een restauratie in de planning waarbij nieuwe roeden worden gestoken. Ook wordt het molenerf verbeterd (beschoeiing, schuur, moestuin).

Braakmolen, Goor

Bij de Braakmolen in Goor staat een restauratie in de planning waarbij onder andere nieuwe roeden worden gestoken en het rietdek wordt vernieuwd. De molen is in 2024 maar liefst 50 jaar in ons eigendom. Er komt een feestje als de restauratie is afgerond.

De Jager, Oud-Vossemeer

Bij molen De Jager in Oud-Vossemeer maken we plannen om het machinehuis weer terug te brengen zodat de molen meer ruimte krijgt en de molenwinkel kan worden verbeterd.

De Speelman, Overschie

De Speelman is vorig jaar gerestaureerd zodat regulier onderhoud voldoende is.

Nooit Gedacht, Warnsveld

De Nooit Gedacht krijgt regulier onderhoud.

Rijn en Lek, Wijk bij Duurstede

Bij de molen Rijn en Lek kijken we of het gaande werk kan worden verbeterd.

2025-2028

Het ingezette beleid wordt voortgezet. Dat betekent dat de molens in goede staat verkeren en zoveel mogelijk open zijn voor het publiek. Voor molen De Roos staat een restauratie van het metselwerk opgenomen. Ook is er voor de woning schilderwerk gepland. In Edam staat het plan Erf en schuur ingepland. In Oud-Vossemeer is het plan het machinegebouw terug te brengen en zo enkele faciliteiten (toilet en opslag) bij de molen mogelijk te maken.

We willen het aantal molens in het bezit van De Hollandsche Molen terugbrengen tot 3 à 4 molens. Zoveel mogelijk werken we er aan dat onze eigen molens een 'verdienmodel' hebben, hetzij door verkoop van producten, hetzij door verhuur van de molen of bijgebouwen, hetzij middels subsidies, hetzij middels donaties.

6. Organisatie

2024

Na het tekort van 2022 is er een plan gemaakt om de organisatie financieel weerbaarder te maken en te komen tot een gezonde vereniging. De kaders voor de begroting zijn aangetrokken. Daar waar baten nog te onzeker waren, zijn deze niet opgenomen. Lasten zijn opgenomen als die echt nodig zijn. Voor de nalatenschappen is een egalisatiefonds gecreëerd om die baten voor de komende jaren zeker te stellen. Voor tegenvallers zorgen we dat de continuïteitsreserve voldoende op peil is.

Verder zal De Hollandsche Molen een deel van haar pand verhuren om zo een structurele bron van baten te krijgen. Het betekent dat we krappere gehuisvest worden maar omdat we ruim gehuisvest zijn en in combinatie met thuiswerken (wat na corona al gebeurt) is dit haalbaar.

Ook wordt de omvang van het personeelsbestand via de geleidelijke weg verminderd door vertrekkende collega's niet te vervangen. Dit betekent een herschikking van taken. In dit kader wordt ook de bereikbaarheid van de ledenservice tegen het licht gehouden zodat Front Office medewerkers zich kunnen inzetten voor projecten.

We werken projectmatig en gaan dit verder doorvoeren, met name om de verantwoordelijkheid van de projectleiders verder vorm te geven en de projectteams duidelijker te organiseren.

In het kader van de governance worden diverse zaken geregeld, zoals het beleid reserves en fondsen, beleid beleggingen, bevoegdheden en procuratie, wisseling van accountant/partner en een directeur-bestuurder reglement.

Het Meerjarenbeleidsplan loopt van 2021-2025. We bereiden ons voor op de evaluatie en zetten het meerjarenbeleidsplan om in een voortschrijdend meerjarenplan.

2025-2028

In de verdere toekomst wil De Hollandsche Molen deskundig en professioneel werken. We werken aan voldoende financiële middelen om de ambities te kunnen uitvoeren.